

Deze keer weer eens iemand op de koffie die al jaren zijn vrijwillige diensten verleent aan de parochie van de H. Jozef zonder daarbij op te vallen. Of het moet zijn omdat hij graag zijn verhalen vertelt. En dan, en passant, zijn mening ten beste geeft over vele zaken die er in het leven toe doen. En dan weet hij soms van geen ophouden.

Als je **Arie Donkers** dan ook op de koffie krijgt moet je ruim de tijd nemen.

Arie, geboren in 1941, is de oudste uit een groot boerengezin in Oeffelt. Een eerder geboren zusje is aan een dubbele longontsteking gestorven op de leeftijd van 9 maanden.

Na Arie werden er bij Donkers nog, 11 kinderen geboren waarvan de jongsten 7 meisjes op rij waren.

Arie heeft vandaag het trouwboekje van de kerk meegebracht om de tel niet kwijt te raken. Het katholieke boekje heeft een nummering tot en met 15 kinderen. Er werd nogal wat verwacht van de trouwe gelovigen.

Vroeger heette de dijkweg waaraan zij woonden in Oeffelt 'de Reetjes', maar dat is in het begin van de jaren zestig veranderd in 'de Rijtjes'.

Eén jongetje uit het grote gezin is in 1954 verongelukt op het Hagelkruis, in die tijd de enige verbinding tussen Cuijk en Oeffelt, Jan moest spullen halen voor de moestuin bij de agrarische winkel van Toon Heijmans aan de Beerseweg en hij bleef op de terugweg wat kijken bij het weiland van mijnheer Bertus Bolsius, de directeur van de Lacto (Nutricia), achter het mooie huis dat nu als kantoor dienst doet. Daar was de koetsierchauffeur Willem Stekelenburg bezig de paarden in te spannen voor een mooie koets. In gedachten verzonken door zoveel moois is hij ter hoogte van de boerderij van Toon van de Berg aangereden.

Vader Donkers kocht van zijn vader in 1939 een klein wit boerderijtje met twintig roei (= are = 100 m²) grond, vooraan op de Reetjes. Een keuterijtje, maar toen hij trouwde met Marie Keijzers, nam hij toch met veel plezier het trouwboekje van de verwachtingsvolle pastoor Quinten uit Oeffelt in ontvangst.

Opa trok met tante Sjaan naar het dorp, maar bleef z'n hele lange verdere leven twee keer per dag op de fiets naar de boerderij komen. Zomer en

winter gekleed in een duffelse jas en een pet op. “Wat goed is tegen de kou, is ook goed tegen de warmte” zeiden de vroegere boeren.

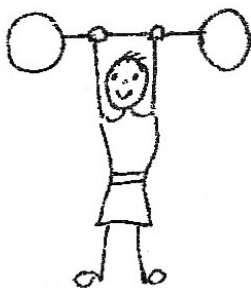
Naast de inkomsten uit het ‘agrarisch bedrijf verdiende vader Donkers, een beresterke kerel, de kost met melk rijden. Iedere dag met kar en paard een lange route naar de melkfabriek in Cuijk. In Oeffelt woonden toen nog zo’n 75 ‘boeren’ met vee, en ze molken bijna allemaal wel enkele of meerdere koeien. Met aan iedere arm één, werden de zware, genummerde dertig liter bussen dag na dag op de platte wagen gehesen. Dan lust je ’s middags wel bruine bonen met spek !

Al in 1941 trok de familie naar het geboortehuis van moeder, vanaf St Agatha een eindje verderop op de Reetjes.

Oma Keijzers was daar jong gestorven en Marietje werd op 9-jarige leeftijd van school gehaald om het huishouden te doen, vooral voor haar vader en broer. Het was niet meer dan terecht dat zij en haar man die nogal wat grotere boerderij later konden overnemen.

De broer van Marietje was gedurende de oorlog aangesloten bij een Genneps-Oeffeltse ‘knokploeg’ in het verzet tegen de Duitsers. Door teveel branie van de leider van die ploeg en daarna door verraad, werd de ploeg opgepakt in Berlicum. Oom Jan is daarna in Vught gefusilleerd.

Het jonge gezin Donkers ontwikkelde zich voorspoedig. Zó voorspoedig, dat bij gebrek aan peetooms en peettantes, Arie peetoom werd van zijn eigen zusje, nummer 12 in het gezin.

Arie en zijn broers, maar ook de meisjes waren van nature erg sterk in spierkracht, net als hun vader. En ook op school konden ze goed mee. Het is dan ook niet zo verwonderlijk dat een van de sterkste vrouwen ter wereld, stamt uit dit bloed. En dan heeft uw verslaggever het natuurlijk over Ilja Strik, waarvan de moede. Miep Donkers is. Vroeger werden de bevallingen op het platteland merendeels gedaan

door de eigen huisarts. Dokter Hombergen heeft de meeste kinderen Donkers dan ook ter wereld geholpen. Dat dit wel eens met een hoog aangezette tang op het hoofdje van de baby gebeurde mocht achteraf de pret niet drukken. Daar was Hombergen een expert in !

Wel kon de arts op het consultatiebureau later soms de deukjes in de schedeltjes nog waarnemen.

Toen de jongens groter werden moesten die als vanzelfsprekend meewerken op de boerderij. Daarover was geen discussie mogelijk. Mochten vader en moeder al eens over het hart strijken, dan was er altijd nog opa die tweemaal daags verscheen en iedereen tot de orde van het werken riep.

Je was een goede boer als je ieder jaar één koe meer overhield dan waarmee je het jaar begon. Met al die gratis werkkrachten lukte dat vader Donkers natuurlijk gemakkelijk.

Moeder zei achteraf wel eens: “Die zogenaamde goeie ouwe tijd heb ik nooit gekend. Een paar mooie dingen heb ik onthouden en de rest ben ik gelukkig vergeten.” Zo gaat het natuurlijk met zo velen onder ons !

Van de lagers school herinnert Arie zich vooral de knecht van hoefsmid Sieben, die zijn hoefstal mast het schoolplein aan de Dorpstraat had. Wat die man kon vloeken tegen de paarden als die verzet pleegden. Educatief was dat natuurlijk een slechte zaak. En dan die vreselijke lucht van verbrande hoefhoorn.

Als ze uit school te voet thuishkwamen dan stond er een kop hete chocolademelk en een bruine boterham op de hoek van de tafel en de overall met klompen lagen voor het grijpen. Hort, aan het werk ! klonk het dan. En dan vooral ook de woensdag- en zaterdagmiddagen. Ploegen, schoffelen, hooien stal uitmesten, het was de gewoonste zaak van de wereld.

Vooraf het ploegen deed Arie graag. Het eigen paard, een appelschimmel, en dat van de buurman vormden een goed span. Hij mocht in het begin alleen met de kleine ploeg (één voor) werken.

Omdat vader wat kwakkelde met zijn gezondheid moest Arie soms van school wegblijven om thuis te helpen. Hij herinnert zich nu nog de naam van de inspectrice die dat goed moest vinden: mevrouw Op de Coul.

Arie was nog nét te jong om naar de Lagere Landbouwschool in Beers te gaan toen hij van school of kwam. Dan maar de hele dag thuis aan het werk. Arie zegt trots: ‘Ik wás, ik bén en ik blijf in hart en nieren boer’. De landbouwschool van mijnheer Peters in Beers liep drie dagen in de week, van november tot april. In de winter was er voor de boeren minder werk en in de zomer kwamen die jonge jongens goed van pas op de boerderij. Men noemde het ook de ‘Landbouwwinterschool’.

Toen hij twee jaar op de fiets op en neer gegaan was naar Beers, daarbij alle vrije tijd bestedend aan het werk op de boerderij, nam zijn leven voorgoed een wending.

In Cuijk was er een directeur van het postkantoor, de heer Colenbrander. Als die een nieuwe besteller nodig had, dan mikte hij op een of meerdere zonen van een oudere besteller die hem goed bevallen was, of hij wilde een boerenzoon die meestal ook goed kon werken.

Hij bood vader Donkers 28 cent per uur als Arie hulpbesteller in Oeffelt en Cuijk wilde worden. ‘Mooi niet’, was het antwoord van de Rijtjes. ‘Dat zijn we dan al kwijt aan de fietsbanden’.

Arie dus weer terug naar de landbouwschool, maar Colenbrander gaf niet op. Na een beter bod ging Arie toch op 12 juni 1958 aan het werk bij Tante Post, voor 22,56 gulden per week plus 68 cent onregelmatigheidstoeslag. Er waren toen nog twee besteldiensten per dag, naar alle wijken.

Die onregelmatige diensten kwamen goed uit want zodoende kon hij iedere dag nog meerdere uren keihard op de boerderij werken.

Hij begon als PTTer op het oude postkantoor, waar nu de ABN-AMRO bank is en fietste soms wel twee, drie keer per dag op en neer naar het kantoor in Oeffelt. Op kantoor in Cuijk was er tijdens Cuukse kermis constant het gejeengel van de malle molen in de Maasstraat. Hij kent nu de deuntjes nog uit zijn kop.

Bij de post werken zegt Arie is ‘vast werk, maar ook vaste armoede’.

Waar hebben we dat meer gehoord.

Brood, aardappelen en spek was er altijd voldoende bij moeder thuis. Ze brachten rogge naar mulder Gerrits en haalden daarna grote roggebroden, onder de snelbinder van de fiets, bij de bakker, voor het gezin en voor het paard.

Moeder maakte ook zelf deeg van tarwebloem dat in grote doeken naar de bakker werd gebracht die er brood van bakte. Cirkel gesloten.

Toen het zover was werd Arie gekeurd voor militaire dienst. Bijna afgekeurd, omdat hij krom stond van het werken. Maar hij wilde persé goedgekeurd worden anders kon hij na de dienst nooit een vaste aanstelling bij de post krijgen. Hij zegt dat hij weer wat rechter is geworden door het slapen op de harde strozakken op de kazerne.

In 1960 werd er een nieuw huis aan de boerderij gebouwd. De aannemer was de Kok, van timmerbedrijf Sint Jozef uit Cuijk. Die wilde onmiddellijk alle jongens Donkers overnemen als bouwvakker. Het oude

woonhuis werd tot stal gemaakt. Allemaal hokken waar vee en varkens stonden en dat was moeilijk werken. Dat wilden de jongens wel eens flink aanpakken, en dat konden ze. Opa, nog steeds tweemaal daags op de boerderij, was daar fel tegen. Toen hij een keer aangaf 's middags niet te komen omdat hij moest kaarten, lag de boel in een mum van tijd plat en werd het oude woonhuis een geheel met de bestaande stal. De oude man bleef wel 14 dagen weg, zo kwaad was hij. Zo lang was hij nog nooit van 'huis' geweest.

Arie maakte veel gebruik van 'landbouwverlof'. Iedere keer kwam er dan een deftige militair inspecteur in auto met chauffeur kijken of hij wel op de boerderij aan het werk was. Er is nog steeds niets nieuws onder de zon.

Het leek er aanvankelijk op dat Arie met de infanteristen ook wel "zandhazen" genoemd, uit Venlo, die naar Roermond overgeplaatst waren, naar Nieuw Guinea moest. Dat was natuurlijk andere koek dan de Rijtjes in Oeffelt. Uiteindelijk ging dat voor hem gelukkig niet door.

In 1962 zwaaide hij af en hij ging bij de PTT weer verder waar hij gebleven was.

Op zekere zaterdagavond wilde een jongere broer zogenaamd naar een toneeluitvoering in Mill. Arie moest mee als chaperonne. Het bleek al gauw dat broer Mies iets heel anders afgesproken had. Er bleek een meisje met twee vriendinnen te wachten ergens in Mill. Terwijl Mies zich met 'zijn' meisje afzonderde, bleef Arie met de twee anderen achter. Het lukte hem om met één van die twee, Riet Ermers van de Hierschen Hof uit Beers, een afspraak te maken. Vader Ermers was daar boer bij de familie de Quay en dochter Mies was zijn 'knecht'. Arie kon vanaf toen als boer op twee plaatsen aan de bak tijdens zijn vrije uren.

In 1967 zijn ze getrouwd en gingen wonen op Parkzicht. Zoals het altijd ging in die tijd werd ook Arie al snel gerekruteerd bij de vrijwilligerstroepen van pastoor Smits, als collectant en 'zwarte zakjes man'.

Het leven van de postbezorger; eerst op de fiets, later op de mobilette en nog veel later per auto, was zwaar, vooral in de buitendiensten. Alhoewel het ook wel eens feest was.

Ook moesten bestellers wel eens 'streken' uithalen als jonge meisjes brieven kregen van vrijers die thuis niet zo aanvaard werden.

De weduwe Janssen aan de Hapseweg had vele dochters. De postbodes reden soms met de brommer de keukentafel rond om ieder haar brief te geven. Om maar eens een lolletje te noemen.

Hij herinnert zich nog dat hij op, Den Drul in Linden door ijs en sneeuw de weg kwijtraakte en tot zijn middel door het ijs zakte. Als een ‘verzopen kat’ kwam hij bij Dineke en Rut Bardoel op de boerderij aan. Hij kreeg een broek aan van een van de jongens, kreeg wat te eten van Dineke en zijn PTT-broek werd bij de kachel te drogen gehangen. Arie was sterk en gezond en kon wel tegen een stootje.

Arie en Riet kregen een dochter, een zoon en weer een dochter, Trudi (38) Maarten (37) en Ingrid (33).

Die doen het allemaal goed en tot hun vreugde kregen ze 7 kleinkinderen.

Het zware leven buiten tot 65 jaar volhouden vond hij in 1977 toch een hele opgave.

Hij solliciteerde naar een leidinggevende functie in Den Bosch Na een zware opleiding kreeg hij die baan, maar dat hield wel in dat het jonge gezin naar Den Bosch moest verhuizen. Daar hebben ze tot 1985 met plezier gewoond, al heeft hij het in zijn functie niet altijd even gemakkelijk gehad. Alles wat van buiten de stad kwam noemde men daar een “boer” en zo werd Arie ook vaak tegemoet getreden.

In genoemd jaar werd hij groepsleider bij PTT Post in Cuijk, als opvolger van Gerrit van Duijnhoven.

Ze gingen wonen aan de Heggerank op de Heeswijkse Kampen.

Over de PTT Post komt Arie niet uitgepraat. Veel mooie, maar ook veel minder mooie verhalen. Maar het heeft deze beminnelijke man wel veel vrienden opgeleverd.

In 1970 was zijn vader gestorven en moeder is nog 28 jaar als, weduwe blijven wonen op de Rijtjes. Eerst natuurlijk nog met boerderij en al en dus, moest iedereen bijspringen. Arie werd zelfs voogd over de jongste kinderen van het gezin. In 1998 is moeder Donkers gestorven en toen was het afgelopen met het ouderlijk huis.

Nadat Arie nog een paar jaar in Heesch en Mill gedetacheerd is geweest is hij in 1995 in een afvloeiingsregeling kunnen komen. Hij heeft de geboden

kans na veel dubben uiteindelijk aanvaard. Er lag thuis en bij de kinderen nog genoeg werk op deze 'alleskunner' te wachten. Toen Arie en Riet in 1985 weer naar Cuijk waren gekomen en ze twee zondagen achtereen in de Jozef kerk waren gesignaleerd stond de pastoor binnen een week op de stoep.

Naast collectant is hij een zeer toegewijde medewerker bij allerlei klussen. En hij is voor de duvel niet bang, zelfs niet op de hoogste ladders.

Heggenknippen is zijn specialiteit en dat doet hij tweemaal per jaar voor de parochie: vóór de langste dag en vóór de Cuukse kermis.

Dat is typische boerentrouw en daar hoeft niemand hem ooit aan te herinneren.

Daarnaast is hij ook nog een middag in de week chauffeur op de Buurtbus. "Dan kom je nog eens onder de mensen".

Paul had weer zo'n 'kerel' op de koffie die hem zwart drinkt, zonder suiker en melk. Zo zit die man zelf ook in elkaar. Zonder kapsones en zuiver tot op de botten. Daar kun je de 'oorlog' mee winnen.

Arie, bedankt dat je er was. We hadden beide niet in de gaten dat je al vier uur bij me zat, toen we met moeite besloten ermee te stoppen. Het was de moeite waard. Bedankt !

Deze pdf-versie is gemaakt door Peter Broekmans.